

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Q. 1. An Mopsus rusticus per eam Tirilli percussione incurrerit
Excommunicationem?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

CASUS LVIII.

De percussione Religiosi, & Excommunicatione.

Tirrillus Religiosus cum nuper curru vectus iter agere vellet per pratum aliquod, à Mopso rustico illac transire prohibetur, qui cum ex habitu, ac veste exteriori minimè Religiosum esse conjiceret, Tirrillo verbis, & minis contendenti verberibus respondet, illique instrumento rustico aliquot ictus infligit, qui, cum cadentem ligneam grandinem animadverteret, se ipsum prodit, & Religiosum esse dicit, ostensâ, quam in capite gerebat, tonsurâ, seu Clericali corona; quo auditò, ac visò, Mopsus illicò ab ulteriori percussione cessat, hoc tamen non obstante Mopsus rusticus ad Judicem Ecclesiasticum delatus, ab eo publicè Excommunicatus declaratur, ac denunciatur.

QUÆR. I. An Mopsus rusticus per eam Tirrilli percussione Excommunicationem incurrerit?

QUÆR. II. An ligetur censurâ, & re ipsa sit Excommunicatus innocens, qui tamen secundum allegata, & probata in judicio censetur nocens, & ideo excommunicatur?

QUÆR. III. An dubius de Excommunicatione debeas te reputare censurâ ligatum?

333 **A**n te 1. Q. resolutionem notandum est, licet graviter percutiens Clericum, vel Religiosum incurrat Excommunicationem latam *in can. si quis suadente Diabolo. 17. q. 4.* plures tamen esse causas excusantes in jure expressas, & exceptas, quas inter est etiam ignorantia, quâ quis ignorat, eum, quem percutit, esse Clericum, vel Religiosum, sed laicum esse arbitratur, quia v. g. habitum, & tonsuram non gestat, quod verum est, etsi per-

percussio gravis sit contra justitiam, quia pœna Excommunicationis Statuitur non propter percussione gravem qualemcumque injustam, sed propter percussione sacrilegam, & Statui Clericali injuriosam: atqui stante probabili ignorantia Statûs Clericalis nulla huic irrogatur injuria, ut clarè colligitur ex *C. si verò 4. h. tit.* ubi excusatur ab Excommunicatione percussor Clerici comam nutrientis, quia probabiliter existimare poterat, non esse Clericum, quem percusserat, & ex *C. animarum, 2. de Confitu. in 6.* ubi dicitur: Statuta quorumcumque Ordinariorum ligare nolumus ignorantes, nisi eorum ignorantia crassa fuerit, & supina.

Quòd si allegatio ignorantiae dubia sit, allegans eam juramento in foro externo confirmare cogitur, *C. si verò 2. de sent. excomm.* Quòd si verò jurare noluerit, contra eum præsumitur, & ideò tanquam excommunicatus vitandus est, donec per Sedem Apostolicam absolvatur.

Pariter excusatur ab Excommunicatione ille, qui volens percutere Petrum Clericum, aberrat ab illo, & casu, sive præter intentionem percutit alium Clericum proximè astantem, ut docet communis cum Suarez *D. 22. Scd. n. 54.* quia talis non percutit voluntariè hominem, quem scit

esse Clericum, siquidem, ut ponitur, à Clericali intenta percussione aberravit; alium autem hominem, qui fortè proximè astabat, & Clericus erat, involuntariè, & præter intentionem percussit. Contra verò non excusatur ille, qui Cajum Clericum percutit, existimans esse Titium Clericum; nam iste voluntariè, & ex destinato percutit hominem, quem scit esse Clericum, in quo tota ratio consistit, ob quam Canonis Excommunicatio lata est. His notatis.

Ad 1. Q. Spectatis circumstantiis concurrentibus videtur utique 334 negativè respondendum esse, & Mopsium ab Excommunicationis censura immunem pronuncian- dum. Ratio est; quia spectatis circumstantiis, quæ intervenère, Mopsius probabili laboravit ignorantia Statûs Clericalis; nam Tirrillum Religiosum esse, dignoscere non poterat ex habitu, & vestitu exteriori, utpote qui à Sæculari minimè aberrabat, uti etiam apud non nullos Religiosos in more positum est, ut iter agentes exterius vestiantur ad modum hominis Sæcularis, quos proin ex vestitu exteriori non facilè à Sæcularibus dignoveris. Neque con- jicere poterat, Tirrillum esse Religiosum ex tonsura seu, clericali capitis corona, vel ex Sociis, qui eodem curru vehébantur; nam tonsura tecta erat vittâ, quæ ca- put

put ambiebat; Socii verò, seu itineris comites erant personæ Sæculares utriusque sexûs cum cane, quem Tirillus in Mopsum incitavit. Denique pro probabili Mopsi ignorantia illud facit, quòd quàmprimùm Tirillus se prodidit, & Religiosum esse dixit, Mopsus ab ulteriori percussione cessaverit. Hæ circumstantiæ videntur utique evincere probabilem Mopsi ignorantiam, eumque ab hac Excommunicationis censura excusare: Cur autem his non obstantibus, & quibus ex aliis conjecturis fuerit nihilominus Mopsus excommunicatus declaratus, me latet; debent utique fuisse rationes, & conjecturæ sufficientes (sive veræ, sive falsò allegatæ) cùm Excommunicatio sit poena, quâ nulla major in Ecclesia est, ut ait S. Augustinus, relatus in *C. corripiantur 24. q. 3.* Ad quam proin deveniendum non est nisi magna cum circumspectione ac cautela, atque ritè examinata causâ, & posteaquam monitionibus, ac plerùmque aliis levioribus poenis, & censuris nihil obtineri potest juxta *C. Sacerdotes, & Trident. Sess. 25. de Ref.*

335 Ad 2. Q. An censurâ ligetur innocens, qui tamen secundum allegata, & probata in iudicio nocens censetur? Affirmativè respondent Gloss. in *cap. 1. de sent. Excomm. in 6.* Durandus in *4. d. 18. q. 4.* Corduba *l. 1. q. 43.* &

complures Juristæ, contendentes, posse aliquem ligari censurâ ob causam, seu culpam, quæ re ipsa, & à parte rei non existit, in iudicio tamen secundum allegationes, & probationes adesse probatur. Moventur. Primò, quia Judex procedens secundum allegata, & probata justè procedit: ergo ejus sententia sic prolata valida est, & sortitur suum effectum. 2. Quia cùm bona, quibus Ecclesia fideles suos per Excommunicationem privat, ejus dispositioni subjiciantur, potest fidelem suum innocentem, in iudicio tamen probatum nocentem privare illis bonis: ergo censenda est Ecclesia ita velle privare in hoc casu, & latam censuram valere, tum ne sua autoritas contemnatur, tum ut iudicii integritas, & ordo servetur, & iudici secundum juris ordinem procedenti debita obedientia præstetur. His tamen non obstantibus.

Negativa sententia, loquendo de foro interno, tanquam multò probabilior tenenda est cum Cajetan. *2. 2. q. 70. a. 4. ad 2.* Soto in *4. d. 22. q. 1. a. 3.* Covar. *cap. alma. 1. p. 5. n. 5.* Navar. *c. 9. n. 4.* Suarez *D. 4. Scit. 7. n. 8.* Avila *p. 2. c. 6. d. 1. dub. 2. & 3.* Tolet *l. 1. c. 10.* Palao *D. 1. de censur. p. 8.* Laym. *l. 1. tr. 5. p. 1. c. 6.* aliisque. Ratio est, quia potestas per censuras
li-